

Rok Sedembolestnej Panny Márie
Panna Mária a zasvätený život. *Dobre je nám tu...*

Na sviatok Obetovania Pána (2. februára) sa od čias Jána Pavla II. (z roku 1997) zvykne sláviť aj Deň zasväteného života. Rozšíril tak tradíciu z čias Pavla VI. z Ríma na celý svet. Vtedy si všetky zasvätené osoby pripomínajú svoje povolanie, obnovujú si svoje rehoľné sľuby, stretávajú sa v sídlach diecéz so svojimi biskupmi s cieľom prehľbiť si svoje zasvätenie a ešte bližšie sa primknúť ku Kristovi, ktorého nasledujú v rozličných charizmách svojho zasvätenia. Keďže je zasvätený život veľmi významnou súčasťou duchovného života Cirkvi, dobré je uvažovať aj o mariánskom aspekte zasväteného života nielen vzhľadom na rehoľné osoby, ale vzhľadom na všetkých pokrstených. Ved' práve krst predstavuje naše zasvätenie Bohu. Panna Mária je nám tu vzorom.

Vymedzenie témy

Téme zasvätenia Panny Márie Bohu sa veriaci ľud venoval oddávna. Už v 2. storočí po Kristovi vznikol mimobiblický spis s názvom *Jakubovo protoevanjelium*. Podľa tohto spisu rodičia Panny Márie zasvätili svoju dcéru už ako trojročnú službu v jeruzalemskom chráme. Dnes to už zrejme nemožno overiť a je to asi málo pravdepodobné. Napriek tomu sa liturgická spomienka Obetovania Panny Márie slávi aj v súčasnosti (21. novembra). Dôvodom k tomu je celková spolupráca Panny Márie s Božou milosťou a s plánmi, pre ktoré Boh použil Pannu Máriu v dejinách našej spásy. V tomto je nám Panna Mária príťažlivým vzorom. Môžeme predpokladať, že dôvodom vzniku apokryfného spisu už v 2. storočí po Kristovi mohlo byť cítenie viery vtedajších kresťanov, ktorí svojou praktickou predstavou chceli v živote Panny Márii vidieť aj jej zasvätenie.

Vnútoraná stránka zasvätenia

Božie zjavenie nám približuje viaceré prípady hovoriace o intenzívnom duchovnom živote Panny Márie. Pri anjelovom zvestovaní Panna Mária bez váhania odpovedá na Božiu ponuku: *Hľa, služobnica Pána, nech sa mi stane podľa tvojho slova* (Lk 1,38). Potom už dôsledne plní všetko, čo Boh spôsobil alebo dopustil v jej živote. O niekoľko veršov ďalej v tom istom evanjeliu je uvedený Máriin chválospev *Velebí moja duša Pána...* (Lk 1,46-55). Tento chválospev jasne ukazuje stopy po inom chválospeve, a to z Prvej knihy Samuelovej (2,1-10) a zo žalmov. Z toho je vidieť, že Máriin duchovný profil je preniknutý láskou k Písmu a k dejinám spásy, o čom Panna Mária iste hlboko meditovala a svoj život vnímala vo svetle a v spolupatričnosti so všetkým, čo prežíval Boží ľud v dejinách spásy. Potvrdzujú nám to aj poznámky mariánskeho evanjelistu, svätého Lukáša: *Mária zachovávala všetky tieto slová vo svojom srdci a premýšľala o nich* (Lk 2,19; 2,51). Potom všetky svoje sily venovala Svätej rodine, v ktorej žila svoj skrytý život so všetkými udalosťami, o ktorých vieme, aj s tými, ktoré zostali skryté. Teda: plnenie Božej vôle, oslava Boha a meditácia Božích tajomstiev, to je základný duchovný profil jej zasväteného života.

Vonkajšia stránka zasvätenia

Nedeliteľnou súčasťou Máriinho zasvätenia sa Bohu je aj jej spolupatričnosť s komunitou prvých kresťanov. Bola to vlastne vonkajšia stránka jej zasvätenia. Panna Mária

ho prežívala ako úplné venovanie sa prvej komunite apoštolov a ich ďalších nasledovníkov. Plnila tak, čo si zaumienila na začiatku *Hľa, služobnica Pána...* Stala sa Matkou prvého spoločenstva, Matkou Cirkvi. Vo všetkom sprevádzala prvú komunitu kresťanov, nechýbala ani vo Večeradle, keď prišiel Duch Svätý. Nechýba v Cirkvi ani teraz, pretože nás všetkých prijala za svojich synov a dcéry.

Premenenie ako perspektíva zasvätenia

Keď pápež Ján Pavol II. v roku 1996 vydal svoju posynodálnu exhortáciu *Vita consecrata* o zasvätenom živote, pre jej obsah ako centrálny motív vybral evanjelium o premenení Pána (Mt 17,1-9 a par.). V tomto obraze z Písma potom rozvíjal jednotlivé detaily a aplikoval ich na zasvätený život: účasť len niekoľkých, spásnodejinný kontext, kontemplácia Kristovho božstva, trinitárny rozmer, i Petrov úžas: *Pane, dobre je nám tu...* (Mt 17,4).

V tejto evanjeliovej udalosti môžeme aj my vidieť Pannu Máriu, ktorá šla verne za Kristom až na Kalváriu a potom v ústrety veľkonočnému ránu... ba až v ústrety jej osláveniu s telom i dušou. Toto je aj naša perspektíva. V intenzívne prežívanom zasvätení Kristovi možno mať účasť na tých dobrách, ktoré poskytuje Ježiš a ktoré boli v plnosti darované Panne Márii.

Premieňajúci Boží dotyk a život kresťana

Prostredníctvom krstu a ostatných sviatostí môžeme zažiť tajomný Boží dotyk. Boh sa nám nielen prihovára svojím slovom, ale Boh sa nás tajomne dotýka. Každý takýto dotyk Boha uskutočňuje v človeku premenu a lieči zo všetkých duchovných chorôb. Predovšetkým však prelieva do srdca človeka Božský život, ktorý prevyšuje život pozemský.

Najdôležitejšou etapou na ceste premieňania je intenzívny kresťanský život. Život evanjelia sa začína stretnutím s Ježišom a dobrovoľným pozvaním, ktoré on adresuje každému jednotlivo: *Pod' za mnou*. A teda je to vstup do priateľstva so samým Ježišom. To je úplne nový druh života, z ktorého mizne tieň samoty, života naplneného prítomnosťou Boha aj ľudí.

Ježiš uistil svoju Cirkev: *Hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta*. Jeho prítomnosť treba objaviť a treba ju maximálne využiť. Každodenný kontakt s Ježišom je v stave zmeniť život veriaceho človeka na najväčší príbeh lásky, aký možno prežiť na zemi.

Cesta zasvätenia nie je automaticky cestou úspechu

Žijeme vo svete úspechu. Úspech je ukazovateľom veľkosti človeka a hrdinom je ten, kto dosahuje úspechy. V minulosti patrilo úspech k vojenskému mysleniu a umeniu. Vojenské víťazstvo bolo najväčším víťazstvom človeka. Dnes má slovo úspech najčastejšie ekonomický obsah. Úspešný je ten, kto na to má a vďaka majetku a kapitálu vystupuje po stupňoch spoločenskej kariéry. V súčasnom svete niet miesta pre ľudí slabých a bez úspechov.

Niektorí by chceli úspešnosť preniesť i do náboženskej oblasti. Objavujú sa hlasy, že aj v náboženskom živote je najdôležitejší úspech. Pre súčasného človeka, ktorý vsadil na úspech, biť sa do prs a priznávať si vinu nie je prijateľné.

Určite je mnoho dobrých stránok filozofie úspechu a v istých rozmeroch života sa má táto filozofia dostávať k slovu. Jestvuje však niekoľko jej slabých bodov. Úspech všetko

kladie do rúk človeka. On sa stáva sebestačný. Smeruje priamou cestou k tomu, aby dištancoval konkurentov, aby sa stal víťazom. Takýto prístup vytvára dokonalé podmienky pre vývoj egoizmu. Ľahké je v istej etape cesty k úspechu prijať zásadu: Cez mŕtvoly k cieľu. Nakoniec v prírode zaväzuje zásada úspechu s bezohľadnou elimináciou slabších jednotlivcov.

Životná cesta Božieho Syna a ani životná cesta Božej matky nebola podľa týchto kategórií úspešnou. Tesne po slávnostnej chvíli premenenia apoštoli počúvali slová o jeho vydaní „do rúk ľudí.“ (Mt 17, 22). Katechizmus Katolíckej cirkvi nám ponúka na udalosť premenenia pohľad z dvoch strán. Na jednej strane premenením Otec zjavil božskú slávu svojho Syna už za jeho pozemského života a na druhej strane vďaka premeneniu mohli učeníci neskôr lepšie pochopiť jeho smrť a zmŕtvychvstanie. (porov. KKC 554-556; Youcat 93).

Jeho premenenie nám zároveň pripomína aj to, že „že do Božieho kráľovstva máme vojsť cez mnohé súženia.“ (Sk 14,22). Aj keď vieme, že nasledovaním Ježiša Krista nebudeme automaticky blízko každodenného úspechu, predsa sa oplatí žiť v priateľstve s Ježišom. Toto priateľstvo s ním totiž prináša vnútornú radosť a pokoj v duši a perspektívu premenenia, ktoré čaká aj na nás, keď prejdeme svojou osobnou kalváriou. Panna Mária šla tou istou cestou a teraz nám na nej pomáha.

Spracovali:

Mons. Anton Tyrol

Viktor Pardeľ